

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Рудик Вадим Ярославович,
аспірант юридичного факультету
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

В системі гуманітарних цінностей освіта займає своє провідне та невід’ємне місце. Адже саме завдяки ній сучасне людство досягло видатних досягнень у всіх сферах суспільного життя. Отже освіта є як публічною цінністю що стосується всього суспільства так й приватною, яка зачіпає інтереси практично кожного індивіда.

Вищим рівнем освіти в Україні є вища освіта. Адміністративно-правове забезпечення вищої освіти – це система фундаментальних засад, інструментів публічного адміністрування та врегульованих нормами адміністративного права процедур, на підставі та в межах яких здійснюється діяльність суб’єктів публічної адміністрації у сфері підготовки здобувачів вищої освіти у відповідності до європейських стандартів та з урахуванням сучасних потреб ринку споживачів юридичних послуг, а також створення належних умов для роботи і творчого розвитку науково-педагогічних працівників [1].

Головним суб’єктом публічної адміністрації у сфері вищої освіти є заклад вищої освіти. Згідно з спеціальним Законом України 1 липня 2014 р. № 1556-VI «Про вищу освіту», заклад вищої освіти це окремий вид закладу, який є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності за певними рівнями вищої освіти, провадить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організація навчального процесу та здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їх професій, інтересів і здібностей [2].

Заклад вищої освіти в своїй науково-педагогічній та організаційній діяльності використовує певну кількість необхідних їй матеріальних благ, як матеріальну та й інтелектуальну власність.

Що стосується інтелектуальною власності то Закон № 1556-VII розкриває засади правового статусу права інтелектуальної власності та їх захисту в системі вищої освіти. Зокрема стосовно того, що забезпечується набуття та захист інтелектуальних прав закладу вищої освіти та учасників освітнього процесу щодо результатів наукової, науково-технічної та інших видів діяльності. Закладу вищої освіти мають право розпоряджатися майновими правами інтелектуальної власності. Об’єкти права інтелектуальної власності підлягають оцінці, за результатом оцінки їх вартість має відображатися в бухгалтерському обліку. Заклади вищої освіти України зобов’язані здійснювати заходи щодо запобігання академічному плагіату. У договорі про створення об’єкта права інтелектуальної власності повинні бути визначені способи, умови та порядок здійснення відповідних прав інтелектуальної власності [2]. Під адміністративно-правовим статусом вищого навчального закладу, варто розуміти його правове становище у взаєминах з адміністративними органами, що зумовлене цілями і завданнями, функціями, особливостями компетенції та юридичною відповідальністю, які врегульовані адміністративно-правовими нормами [3].

Підкреслимо компетенцію закладів вищої освіти щодо використання інтелектуальної власності. Зокрема вищий навчальний заклад має право на об’єкти права інтелектуальної власності, участь у формуванні інноваційних структур вищих навчальних закладів через опосередкування інтелектуальними капіталами [4].

Наприклад, інноваційна екосистема Sikorsky Challenge Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» створює вагомий інтелектуальний продукт з метою відбору, залучення та навчання

творчих людей для створення власного бізнесу та стартапів. Основними завданнями інноваційної екосистеми

«Sikorsky Challenge» є: залучення та відбір творчих людей, які бажають займатися інноваційним підприємництвом, осіб з числа винахідників, науковців, аспірантів та студентів; культивування бізнес-ідей, надання допомоги учасникам у розробці проектів та у створенні прототипів бізнес- продуктів; пошук інвесторів (бізнес-ангелів) для інвестування в перспективні проекти. Здійснювати відбір найкращих стартап-проектів за участю тренерів, експертів фонду, інвесторів, бізнес-ангелів [5].

Отже, право інтелектуальної власності в діяльності закладів вищої освіти України є провідним матеріальним інтелектуальним благом щодо забезпечення науково-педагогічної та організаційної діяльності. Вона поділяється на безпосереднє права власності закладу вищої освіти, що створене в його «стінах» та відповідно зареєстроване, або надбане (закуплене, передано безповоротно) у встановленому законом порядку. Право власності, яка належить науково- педагогічним працівникам та право власності третіх осіб, які використовуються в навчально- педагогічному процесі без зміни права власності.

Список використаних джерел:

1. Яра О. Сутність адміністративно-правового забезпечення вищої юридичної освіти в Україні. юридична НАУКА. № 4(106). 2020. Том 2. С. 185-190
2. Про вищу освіту. Закон України 1 липня 2014 р. № 1556-VII. Відомості Верховної Ради. 2014. № 37-38, ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Фролов Ю. Сутність і структура адміністративно-правового статусу вищих навчальних закладів. Електронне наукове видання «Порівняльно-аналітичне право». 2014. № 7. URL: http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/09/7_2014.pdf#page=142
4. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / Кол. авт.; кер. авт. кол. Т. Мінка. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.
5. Інноваційна екосистема Sikorsky Challenge. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». URL: <https://kpi.ua/ecoino>

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРИНЦИПІВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ

Черняк Оксана Олегівна,
викладач Київського інституту
інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська
юридична академія»

В основі Конвенції ООН про права дитини закладені норми-принципи захисту прав і свобод дитини, зокрема: принцип недискримінації, нерозлучення з батьками, забезпечення найкращих інтересів дитини, обов'язків держави, батьків, сім'ї та громади, права на життя, виживання та розвиток, громадянства, збереження ідентичності, свободи самовираження та інформації, батьківської відповідальності, захисту від насильства та недбалого поводження, усиновлення, спеціального захисту дітей-біженців та національних меншин, захисту від експлуатації, відновлення гідності, заборони військової служби до 15 років та інших. Вони визначають загальні вимоги до прав дитини: визначення поняття «дитина», недискримінація, найкращі інтереси дитини, право на життя, виживання і розвиток, повага до поглядів дитини. Керівні принципи щодо альтернативного догляду за